

 Republika Hrvatska
Pravobranitelj za djecu

PRAVO DJETETA NA PRIVATNOST I ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA – iz perspektive Ureda pravobraniteljice za djecu

Helena Pirnat Dragičević, pravobraniteljica za djecu

Stručno edukativni skup PREVENCIJA I INTERVENCIJA – zaštita
osobnih podataka djece, Zagreb, 31. siječnja 2018.

Konvencija o pravima djeteta

- privatnost

čl. 16.

1. Niti jedno dijete ne smije biti podvrgnuto samovoljnom ili nezakonitom miješanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje, niti nezakonitim napadima na njegovu čast i ugled.
2. Dijete ima pravo na pravnu zaštitu protiv takvog miješanja ili napada.

4 temeljna načela Konvencije o pravima djeteta

1. Nediskriminacija
2. Zaštita najboljeg interesa djeteta
3. Zaštita života, opstanka i razvoja
4. Sudjelovanje (participacija)

Prijave pravobraniteljici za djecu (2016)

Ukupni broj prijava pojedinačnih povreda prava djece u svim područjima: **1558**

Broj povreda **prava na privatnost**: **56**

(u medijima - **36**, institucijama - 13, obitelji - 5, na drugim mjestima - 2)

- Prijave podnijeli: roditelji, djeca, predstavnici odgojno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova, agencija i trgovačkih društava, građani...
- Povrede privatnosti prema: *Zakonu o zaštiti osobnih podataka, Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama, Zakonu o zaštiti pacijenata, Zakonu o medijima, Kaznenom zakonu...*

Prijave povreda privatnosti djece

- 1. Snimanje djece u dječjim vrtićima i školama – uz obveznu prethodnu suglasnost roditelja:**
 - snimanje u vrtiću i školi za potrebe medija, snimanje videoreportaže ili dokumentarnog filma...,
 - objava fotografija na mrežnim stranicama vrtića,
 - snimanje proslave djetetovog rođendana u vrtiću/školi (važno za dijete i roditelja, ali nije za javnost!).

PROBLEM!

- objava fotografija iz vrtića/škole na *Facebooku* i drugim društvenim mrežama (FB profil vrtića ili odgojne grupe, razreda, škole, FB profili roditelja, učenika...)

Prijave povreda privatnosti djece

- 2. Nejasnoće u vezi s procedurom pribavljanja suglasnosti roditelja/skrbnika** za sudjelovanje djeteta u snimanju tv-emisija, filmova, reklama i sl. – informiranost roditelja o sadržaju!
- 3. Objave na web i FB stranicama sportskih i drugih klubova** – otkrivanje osobnih podataka djeteta, adresa stanovanja, OIB, fizička obilježja; fotografije i videosnimke nastupa djece.
- 4. Roditelj objavljuje slike djeteta na društvenim mrežama protivno volji drugog roditelja** – sukob roditelja.

Prijave povreda privatnosti djece

- 5. Korištenje fotografija djece u sklopu političkih izbornih kampanja** – aktualni načelnici i gradonačelnici, koji su se natjecali za ponovni izbor, snimali priloge o svome radu s djecom u vrtićima, školama i sportskim klubovima.
- 6. Objave presuda na e-oglasnoj ploči suda** – presude i druge sudske odluke koje sadržavaju podatke o maloljetnim osobama trebaju biti prilagođene (anonimizirane) prije objave.

PROBLEM:

Presude za spolno zlostavljanje i iskorištavanje djece!

Prijave povreda privatnosti djece – u medijima

6. Objava fotografija djeteta u medijima:

- slike snimljene na ulici, javnim manifestacijama, utakmicama... - objava bez suglasnosti roditelja; objava u negativnom ili izmijenjenom kontekstu.
- slike preuzete s FB profila djeteta ili njegovih roditelja - objave fotografija djece koja su stradala u nesreći, djece javno poznatih osoba, osoba u sukobu sa zakonom...

7. Objava identiteta djeteta u medijskom izvještavanju:

- **najveća šteta za dijete pri izvještavanju u negativnom kontekstu –** dijete žrtva, svjedok ili počinitelj nasilja; žrtva zanemarivanja, izrabljivanja ili spolnog iskorištavanja; detaljno izvještavanje o djetetovim obiteljskim problemima, neuspjehu u školi itd.

Preporuke medijima o zaštiti privatnosti djece

Poseban oprez i potpuna zaštita identiteta djeteta nužni pri izvještavanju o:

- ***seksualnom zlostavljanju i iskorištavanju djece*** - ne smiju se objaviti ni inicijali ni druge informacije koje omogućuju identifikaciju djeteta!
- ***nasilju nad djecom***
- ***nasilju među djecom u školi*** - pisati o pojavi a ne o pojedinačnom slučaju!
- ***maloljetnim počiniteljima kaznenih djela i prekršaja*** – ne smiju se objaviti ni inicijali!
- ***nestaloj djeci*** - objava identiteta opravdana je samo dok traje potraga za djetetom!

Postupanje pravobraniteljice po prijavama

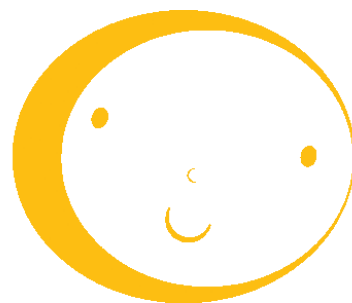
- Odgovara na upite o zaštiti prava djeteta na privatnost;
- Prosljeđuje pritužbe Agenciji za zaštitu osobnih podataka i drugim nadležnim tijelima te prati njihovo postupanje;
- Prosljeđuje pritužbe državnom odvjetništvu ili policiji u slučajevima povrede dobrobiti djeteta;
- Upućuje upozorenja i preporuka medijima, institucijama ili roditeljima o važnosti zaštite privatnosti djece;
- Daje prijedloge za unapređivanje zaštite privatnosti djece u svim područjima.

Zaključak: nužno informiranje i edukacija o zaštiti osobnih podataka

Preporuke iz *Izvješća* pravobraniteljice za djecu za 2016.:

- *Potrebno je sustavno informiranje građana i pravnih osoba te tijela javne vlasti o tome što su to osobni podaci, o potrebi i načinima njihove zaštite i zaštite privatnosti djeteta te o posljedicama nezakonite obrade osobnih podataka.*
- *Važno je osvijestiti stručnu i širu javnost o važnosti zaštite i čuvanja privatnosti djece u svim segmentima njihova života.*

Informiranjem i edukacijom do bolje prevencije!

 Republika Hrvatska
Pravobranitelj za djecu

www.dijete.hr

info@diijete.hr